

PERSBERICHT

juni 2016

Verslag aan het Vlaams Parlement

Betaald educatief verlof

Het Rekenhof heeft op vraag van het Vlaams Parlement het systeem van betaald educatief verlof onderzocht, in het bijzonder van de erkenning van opleidingen. Het stelde vast dat een samenhangend beleid met duidelijke doelstellingen en erkenningscriteria ontbreekt. De erkenningsbeslissingen zijn volgens het Rekenhof te weinig transparant en samenhangend, en het toezicht op de kwaliteit van de erkende opleidingen is ontoereikend.

Betaald educatief verlof

Het systeem van betaald educatief verlof staat werknemers uit de privésector die erkende opleidingen volgen, toe op het werk afwezig te zijn met behoud van hun loon. De werkgever kan van het departement Werk en Sociale Economie vervolgens terugbetaling bekomen. Voor het schooljaar 2013-2014 ontvingen de werkgevers uit het Vlaams Gewest daarvoor 66 miljoen euro. Het Rekenhof ging op vraag van het Vlaams Parlement na of de erkenning van de opleidingen efficiënt en doeltreffend is, en of het toezicht daarop op afdoende wijze wordt uitgeoefend.

Beleidsdoelstellingen

Duidelijke beleidsdoelstellingen voor betaald educatief verlof ontbreken. Het Vlaams Gewest heeft op 1 april 2015 de bevoegdheid ervoor in Vlaanderen overgenomen, maar het heeft deze bevoegdheid nog niet zelf gereguleerd. Daardoor blijft de federale regelgeving uit 1985 van toepassing. Die bevat geen expliciete doelstellingen.

Erkenningscriteria en -beslissingen

Enerzijds krijgen een aantal algemene en beroepsopleidingen in het systeem van betaald educatief verlof een automatische erkenning, zoals de opleidingen die onderwijsinstaties, de VDAB, Syntra, werknemersorganisaties of jeugd- en volwassenenorganisaties organiseren. Anderzijds vereisen een aantal opleidingen erkenning door paritaire comités (sectorale opleidingen) of door de Vlaamse erkenningscommissie, de overheidsinstantie die controle op alle opleidingen moet uitoefenen. De regelgeving bevat echter geen erkenningscriteria, noch richtlijnen voor de beoordeling van de aanvragen. In de praktijk combineert de erkenningscommissie een onvolledige lijst van criteria met een aantal ad hoc-criteria. Die criteria zijn niet altijd voldoende onderbouwd of gebaseerd op regelgeving. Zij zijn door de afwezigheid van streefwaarden ook moeilijk bruikbaar en leiden tot ondoorzichtige en onsamenhangende beslissingen. De paritaire comités hanteren doorgaans weinig criteria, die vaak vaag gedefinieerd zijn en die onderling en ten opzichte van de criteria van de erkenningscommissie sterk verschillen. Hun besluitvorming is dus evenmin doorzichtig en samenhangend. Zowel de commissie als de paritaire comités motiveren hun beslissingen overigens nauwelijks.

Aantallen erkende en geweigerde opleidingen

De vraag naar de precieze aantallen erkende opleidingen voor betaald educatief verlof, kon de erkenningscommissie niet beantwoorden. Wegens enkele specifieke problemen kon zij geen volledig overzicht van automatisch erkende beroepsopleidingen voorleggen of reconstrueren. Bovendien bleken haar lijsten met *sectorale beroepsopleidingen* soms af te wijken van die bij de erkennende paritaire comités. Deze lijsten bevatten overigens tal van overlappingsen, herhalingen en samenvoegingen. Ten slotte houdt de commissie wel de eigen erkenningsbeslissingen bij, maar de databestanden waarin zij die registreert, staan technisch nog niet op punt voor monitoringdoeleinden.

Toezicht

De erkenningscommissie en het departement Werk en Sociale Economie moeten toezicht houden. Het departement controleert vooral de juistheid van de terugbetalingsaanvragen, niet de erkenning van opleidingen. Controle daarop berust bij de erkenningscommissie, die alle erkenningen kan intrekken of schorsen. Zij controleert de kwaliteit van de opleidingen die zij zelf heeft erkend door de aanvragers jaarlijks een evaluatieformulier te laten invullen. Het is echter onduidelijk hoe die formulieren worden beoordeeld. De commissie controleert de andere categorieën van opleidingen nauwelijks. Zij reageert alleen op klachten en controleert niet systematisch op eigen initiatief. Haar toezicht heeft dan ook nauwelijks gevolgen gehad. Het Rekenhof heeft de conclusie getrokken dat de externe kwaliteitszorg voor de opleidingen onvoldoende is.

Reactie van de minister

In zijn reactie liet de minister weten dat hij de conclusies en aanbevelingen van het auditrapport van het Rekenhof meeneemt in de geplande hervorming van de opleidingsincentives, waarvan de krachtlijnen samen met de sociale partners zullen worden vastgelegd.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag Betaald Educatief Verlof is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).